

Wijziging van de Arbeidswet, de Veiligheidswet, de Hinderwet, de Phosphorluciferswet 1901, de wet van 22 Mei 1905 (*Staatsblad* n°. 143) en de Ongevallenwet 1901.

(263. 10.)

MEMORIE VAN ANTWOORD.

(Ingezonden bij brief van 7 Mei 1906.)

Ter beantwoording van de opmerkingen, waartoe het afdeelingsonderzoek aanleiding heeft gegeven, moge de ondergeteekende het volgende in het midden brengen:

Wijziging der Arbeidswet.

In het thans ingediende wetsontwerp een wijzigingsvoorstel op te nemen tot invoering van arbeidslijsten bij de huisindustrie acht de ondergeteekende niet geraden.

Ten opzichte van de huisindustrie zullen maatregelen van wijder strekking noodig zijn: bij het ontwerpen van voorstellen op dit punt zal zijn te overwegen, of arbeidslijsten, dan wel andere controle-middelen voor de naleving van die nieuwe regeling noodig zijn. Een der bezwaren voor regeling der huisindustrie is de juiste omschrijving van het begrip. De aangaande tentoonstelling en de daarmee in verband staande enquête zullen, naar de ondergeteekende vertrouwt, waardevolle gegevens verschaffen voor eene juiste begrenzing van het gebied, waarvoor de regeling zal hebben te gelden.

Ook meent de ondergeteekende op dit oogenblik geen voorstel te moeten doen om sommige met den landbouw of den boschbouw verband houdende werkzaamheden onder het bereik der wet te brengen. Naar hij vreesd zou de formulering van zulk een voorstel en het daartoe noodige onderzoek de behandeling van de ahangige ontwerpen te zeer vertragen. Wel ligt het in zijn voornemen in de wetsvoordracht, welke zal ingediend moeten worden om de Arbeidswet in overeenstemming te brengen met de Berner conventie nopens de nachtarbeid van vrouwen in de industrie, op dit punt, dat ook naar zijne meening voorziening behoeft, wijzigingsvoorstellen op te nemen.

Eene wijziging van artikel 19 in den zin als in het Voorloopig Verslag aangegeven, zou de reeds bestaande bevoegdheid der toezicht houdende ambtenaren tot het binnentreden van bepaalde plaatsen niet onbelangrijk verruimen. Waar de mogelijkheid niet schijnt uitgesloten, dat hiertegen juridische bezwaren zouden worden geopperd, die de behandeling van de ontwerpen allicht zouden vertragen, geeft de ondergeteekende de voorkeur er aan bij eene latere gelegenheid te overwegen, in hoeverre de bepalingen der wet, welke het recht van toegang der bedoelde ambtenaren regelen, wijziging behoeven.

De gestelde vraag, of, nu er een directeur-generaal, hoofdinspecteurs, inspecteurs der 1ste en 2de klasse met verschillende bevoegdheden zullen zijn, de Arbeidswet hiernede niet in overeenstemming behoort te worden gebracht, is den ondergeteekende niet recht duidelijk. Immers de voorgestelde wetswijzigingen hebben juist ten doel de ontworpen reorganisatie der arbeidsinspectie mogelijk te maken. Dat na het tot stand komen der ontworpen wetten nog hinderpalen tegen die reorganisatie in de wet zouden zijn gelegen, kan de ondergeteekende niet inzien.

Art. II. De in verband met dit artikel gemaakte opmerkingen hebben voor een goed deel hare beantwoording gevonden bij de behandeling van het wetsontwerp, waarbij de noodige

kredieten voor de reorganisatie der arbeidsinspectie werden aangevraagd (Gedrukte stukken, Zitting 1908—1909 — 211). Waar de ondergeteekende nog in de vergaderingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 5 en 6 Mei j.l. in de gelegenheid is geweest uitvoerig zijne denkbeelden uiteen te zetten omtrent de positie van de districtshoofden der arbeidsinspectie in de nieuwe organisatie van dit dienstvak en hunne verhouding tegenover den directeur-generaal van den arbeid, alsmede over de quaestie in hoeverre aan de inspecteurs van den arbeid der 2de klasse en de adjunct-inspecteurs zelfstandigheid behoort te worden gegeven, meent hij zich thans van nadere beschouwingen op die punten te mogen onthouden.

In die vergaderingen maakte ook het verslag van de werkzaamheden der arbeidsinspectie een onderwerp van debat uit. De ondergeteekende moge er mede volstaan aan hetgeen daarover door hem in het midden werd gebracht toe te voegen, dat — gelijk uit de Memorie van Toelichting tot de ahangige wetsontwerpen blijkt — het geenszins in zijne bedoeling ligt de publicatie van de verslagen der inspecteurs zelve na te laten. Een voorschrift, dat tot mededeeling van die verslagen aan de Staten-Generaal verplicht, werd alleen daarom niet in de nieuwe lezing van artikel 12 der Arbeidswet opgenomen, opdat zonder wetswijziging de publicatie van die verslagen zou kunnen worden nagelaten, wanneer te eeniger tijd mocht blijken, dat de behoefte aan kennisneming er van niet meer werd gevoeld. Zoolang, gelijk thans nog, dit wel het geval is, zal er derhalve niet aan worden gedacht deze publicatie te doen vervallen.

Naar aanleiding van den geuiten wensch om den werkkring en de bevoegdheden van de ambtenaren niet bij algemeenen maatregel van bestuur, doch bij de wet te regelen, zij het den ondergeteekende vergund er op te wijzen, dat die regeling althans in hoofdzaak reeds bij de wet geschiedt. Meer uitgewerkte bepalingen dienaangaande in de wet vast te leggen schijnt althans op dit oogenblik minder wenschelijk. In den eerstvolgenden tijd na de invoering der nieuwe organisatie zal allicht blijken, dat de uitgewerkte regeling, welke de ondergeteekende zich thans denkt, op sommige punten wijziging behoeft. Het aanbrenge van zulke wijzigingen zou te veel tijd vorderen en met te grooten omslag gepaard gaan, indien daartoe wetswijziging noodig war.

Tot zijn leedwezen kan de ondergeteekende geen gevolg geven aan het verlangen der leden, die het ontwerp van den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in het vierde lid van het voorgestelde nieuwe art. 12, bij deze Memorie wenschen te zien overgelegd, daar dit ontwerp nog in bewerking is.

Met betrekking tot de vraag, of de instructies der ambtenaren bij Koninklijk besluit behooren te worden vastgesteld dan wel de hoofdregelen voor den inwendigen dienst in de wet dienen te worden opgenomen, kan de ondergeteekende zich geheel aansluiten bij de leden die vaststelling bij Koninklijk besluit verdedigden.

In de Memorie van Toelichting betreffende het bovenaangehaalde wetsontwerp tot wijziging en verhooging van het Xde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1909 (bladz. 4) werd reeds medegedeeld, dat het in de bedoeling ligt de controleurs van den arbeid in het bijzonder uit de kringen der arbeiders te benoemen, terwijl in de Memorie van Antwoord getracht werd de bezwaren te weerleggen welke tegen dit plan bij het afdeelingsonderzoek waren gerezen. Nog zij opgemerkt, dat het naar de meening van den ondergeteekende weinig aannemelijk is, dat geen personen voor de vervulling van deze betrekking onder de arbeiders zouden te vinden zijn, die voldoende prestige ook tegenover werkgevers bezitten om de taak, die hun zal worden toebedeeld, met vrucht te verrichten. De vrees, dat gewezen arbeiders minder geschikt zouden zijn voor de waarneming van het ambt, daar zij slechts met een speciaal vak bekend zijn, schijnt minder gegrond.

Citteraard zullen de controleurs niet belast kunnen worden met alle werkzaamheden, welke aan meer algemeen ontwikkelde personen kunnen worden toevertrouwd. Indien hun evenwel een arbeidsveld wordt aangewezen in overeenstemming

met hunne kennis, zullen zij op dat terrein belangrijke diensten kunnen bewijzen.

Bij de benoeming van deze ambtenaren zal de keuze moeten vallen op personen die geacht kunnen worden het vertrouwen te kunnen hebben en behouden zoowel van de arbeiders als van de werkgevers. In hoeverre bij het vestigen van eene keuze van de medewerking van vakvereenigingen kan worden gebruik gemaakt, zal de ondergeteekende gaarne in elk bijzonder geval overwegen.

Art. VI. De ondergeteekende heeft naar aanleiding van het geopperde bezwaar tegen de uitdrukking „districtshoofd der arbeidsinspectie” getracht deze door eene andere te vervangen.

Het is hem evenwel niet gelukt een synoniem daarvoor te vinden dat even kort en duidelijk is.

Wijziging der Veiligheidswet.

De leden die den wensch uitspraken, dat bij deze gelegenheid ook de pompinrichtingen onder de werking der wet zouden worden gebracht, hebben inderdaad op een gewichtig punt de aandacht gevestigd. Waar dit naar de meening van den ondergeteekende evenwel nauwkeurig nader behoort te worden overwogen, verdient het z. i. aanbeveling deze aangelegenheid aan te houden tot eene meer algemeene herziening der Veiligheidswet.

De bevoegdheden, welke de inspecteurs op grond van het bestaande artikel 7 toekomen, stellen hen reeds in de gelegenheid in menig opzicht maatregelen te nemen ter voorkoming van vergiftiging en bedrijfsziekten, zoo wanneer de oorzaak van de vergiftiging of de ziekte gelegen is in gassen, dampen of stof, welke in de werkplaats voorkomen. De ondergeteekende zal allerminst ontkennen, dat behoefte bestaat aan verruiming van wettelijke bepalingen op dit punt. Voorstellen in die richting kunnen evenwel niet dan na gezette overweging worden gedaan.

Hij acht dan ook het aanhangige ontwerp niet de plaats, waarin deze behooren te worden opgenomen. Ook deze zaak zal bij de herziening der Veiligheidswet als vanzelf op den voorgrond treden.

Art. I. Hoewel het op zich zelf juist schijnt in de voorgestelde wijziging van „onderneming” en niet van „bedrijf” te spreken, daar dit laatste woord zoowel wordt gebruikt in den zin van „bedrijfstak” als van „zaak (affaire)”, moet de ondergeteekende erkennen, dat het wenschelijk is bij het redigeeren van eene aanvulling van art. 1 der wet de daar gezigde terminologie te volgen. In verband hiermede is de noodige wijziging in de voorgestelde aanvulling van het artikel aangebracht en eveneens in het derde lid van art. 2 der Arbeidswet, dat bij art. 1 van het ontwerp tot wijziging dier wet wordt voorgesteld.

Zoowel de Arbeidswet als de Veiligheidswet definiëren als „fabrieken en werkplaatsen” ruimten waar in of voor eenig bedrijf wordt gewerkt aan, enz. Inrichtingen, waarin buiten een bedrijf werkzaamheden worden verricht, vallen derhalve niet onder die wetten, onverschillig of er al dan niet gevaar bestaat voor hen die deze werkzaamheden verrichten. Van dit stelsel dier wetten af te wijken, waar buiten eene algemeene herziening een voorstel wordt gedaan om bepaalde inrichtingen onder haar bereik te brengen, scheen niet gewenscht. Hierbij dient opgemerkt, dat ook daar in den regel de elektrische energie geacht moet worden in of voor een bedrijf te worden opgewekt, waar dit geschiedt voor straat- of huisverlichting, mits dit niet plaats heeft voor de verlichting van gebouwen of terreinen van den eigenaar der centrale, die in die gebouwen of op die terreinen geen bedrijf uitoefent. Immers het opwekken en leveren van electische energie tegen betaling aan anderen is op zich zelf een bedrijf (onderneming).

Art. II. De vrees, dat moeilijkheden zouden worden ondervonden van de voorgestelde wijziging van art. 7, 1ste lid, sub c, kan de ondergeteekende niet deelen.

In art. 7 der Veiligheidswet komen thans reeds min of meer vage uitdrukkingen voor; zoo staat het begrip „drage-lijke temperatuur” allerminst onomstootelijk vast en eene scherpe grenslijn tusschen schadelijke en onschadelijke dampen, gassen en stof is niet te trekken; in art. 18 van het Veiligheidsbesluit is dit dan ook niet beproefd. Toch heeft de toepassing van de hierbedoelde uitvoeringsbepalingen van het wetsartikel tot geene moeilijkheden van ook maar eenigszins ernstigen aard geleid. De wijze waarop de inspecteurs van den arbeid hunne taak vervulden, biedt, naar het oordeel van den ondergeteekende, genoegzamen waarborg, dat bij toepassing van de voorgestelde aanvulling van het artikel geene moeilijkheden zullen worden ondervonden. De ondergeteekende kan zich geheel aansluiten bij de meening van de leden die zich met het voorstel ingenomen betoonden.

Art. VII. Het ligt geenszins in de bedoeling van de voorgestelde wijziging van art. 25, algemeene maatregelen van bestuur, krachtens art. 6 of 7 genomen, steeds den 20sten dag na de afkondiging in werking te doen treden. Alleen wanneer zulks zonder bezwaar voor de industrie mogelijk is, kan die termijn worden gesteld. De ontworpen nieuwe lezing laat alle ruimte om met de verschillende belangen, die bij de vaststelling van zulk een algemeenen maatregel betrokken zijn, nauwkeurig rekening te houden bij het bepalen van den datum waarop de algemeene maatregel in werking zal treden. De opmerking in de Memorie van Toelichting betreffende het plegen van overleg met belanghebbenden had niet ten doel aan te toonen, dat na zulk overleg de algemeene maatregel zonder bezwaar op den 20sten dag na de afkondiging in werking kan treden, maar beoogde slechts in het licht te stellen, dat het geldende voorschrift van art. 25 veel van zijne betekenis verliest, indien vóór de vaststelling van een bestuursmaatregel met de belanghebbenden te rade wordt gegaan. Het is toch niet wel aan te nemen, dat de industriëelen, die reeds lang vóór de vaststelling van de nieuwe voorschriften van de bestaande plannen kennis droegen, onder alle omstandigheden een jaar zouden noodig hebben om zich naar de nieuwe wettelijke eischen te voegen.

De ondergeteekende vertrouwt in de Memorie van Toelichting overigens voldoende te hebben aangetoond, dat zich zeer wel gevallen kunnen voordoen waarin het geldende voorschrift van art. 25 tot nadeel van de industriëelen kan strekken, en evenzeer gevallen, waarin de arbeiders er door benadeeld worden, zonder dat de werkgevers er noemenswaard nut van trekken.

Gelegenheid tot het geven van dispensatie van nieuwe voorschriften wordt geopend door art. 26 der wet.

Wijziging der Hinderwet.

Het doet den ondergeteekende leed, dat werd verzuimd in de Memorie van Toelichting er op te wijzen, bij welke wet art. 4 *bis* is vastgesteld, te meer waar deze omissie tot misvatting heeft aanleiding gegeven. Art. 4 *bis* is toch niet, gelijk in het Voorloopig Verslag werd ondersteld, bij de wet van 24 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 161), doch bij die van 4 September 1896 (*Staatsblad* n°. 152) in de Hinderwet opgenomen. Het scheen voldoende in de beweegreden van het wijzigingsontwerp te verwijzen naar de laatst aangebrachte wijziging in de wet. In de wetten toch, waarbij naar de wet van 4 September 1896 (*Staatsblad* n°. 152), ingevolge welke de gewijzigde tekst bij Koninklijk besluit van 15 December 1896 (*Staatsblad* n°. 222) werd openbaar gemaakt, de Hinderwet werd gewijzigd, wordt hetzij in het intitulé, hetzij in de beweegreden naar de laatst voorafgaande wijzigingswet verwezen.

Wijziging der wet van 22 Mei 1905 (*Staatsblad* n°. 143).

Aan de opmerking is gevolg gegeven door toevoeging van eene bepaling, welke toelaat de wet aan te halen als „Caissonwet 1905”.

*De Minister van Landbouw,
Nijverheid en Handel.*

A. S. TALMA.